

Týden 9: ZDRAVOTNÍ STAV

Conversation before listening. Work in groups.

1. Myslíte si, že máte **zdravou životosprávu (way of life)**?
  - a. Ano × ne.
  - b. Ano. Co děláte pro to?
  - c. **Sportuju.**
    - i. Jak často? Dvakrát / jednou za týden? To stačí? (is it enough?)
    - ii.
  - d. Běhám maraton.
  - e. Cvičím = I exercise; cvičím jógu, aerobic
  - f. Posiluju = I workout < silný = strong
    - i. Chodíte do **posilovny** (gym)?
    - ii. Chodíte do parku na workout?
    - iii. Kde je workout v parku?
      1. blízko fakulty práva: Björnsonův sad
      - 2.
    - iv. Posilujete s **vlastní** (own) **váhou** (weight)?
      1. kliky: push ups
      2. shyby: pull ups (hýbat = to move)
      3. dřepy: squads
      4. Umíte dřep na jedné noze?
  - g. běhám = I run
  - h. chodím = I walk
    - i. chodím k Anthroposu
  - i. jezdím **na kole**: I ride a bicycle
  - j. otužuju se = „making oneself tough“ with cold water
  - k. Jím zdravé jídlo:
    - i. polévky: nudlová polévka (hovězí/kuřecí) polévka s nudlemi = vývar (broth)
      1. zelňačka: cabbage soup
      2. dršťková polévka
    - ii. kuřecí stehno a zeleninu
    - iii. Vařím zeleninu: salát, mrkev, hrášek (peas), rajčata (tomatoes), lilek (egg plant), **cibule** (onion), cuketa, **okurka** (cucumber, pickle), **česnek**, patizon, paprika, zelí
    - iv. koření (spice): pepř
    - v. Jím houby (mushrooms), paprika: bílá, žlutá, červená.
  - l. **Ne, nemám.** Proč ne?
    - i. Protože moc nespím, musíme se moc učit.
    - ii. Nerada cvičím.
    - iii. Kouřím.
    - iv. Piju.
      1. Jak často? Obvykle 3–4 **za týden**?
      2. Kolik pijete? 4–5 piv, dvě piva... litr dva vína. Víno jen občas, s holkami, s masem, se steakem, s muži
    - v. **Nesportuju.**
      1. **Proč?** Nemám čas. Jsem student medicíny.

2.
  - vi. Necvičím.
  - vii. Mám stres.
  - viii. Nespím.
  - ix. Jím nezdravé jídlo.
    1. obrovské (giant) snídaně
    2. bavorská snídaně: bílá klobása
    3. uzeniny: klobása, párek (+250 Kč/kg)
2. Jaký je hlavní **rozdíl (difference)** mezi způsobem života, který jste měl/a dříve, a teď během studia medicíny?
  - a. Ne, je to stejný... 😊
  - b. Spíte stejně dlouho? Ano, 7–8 hodin
  - c. Mám méně času na spaní.
  - d. Zhoršuje se to.
3. Máte rád/a české jídlo? Co vám chutná a co vám nechutná?
  - a. nejlepší české jídlo: všechno od babičky, babička má 87 let a má moc zkušeností (experience)
  - b. koláče, buchty, pečený králík
  - c.
4. V čem je **stejná (same)/podobná (similar)/jiná (different)** vaše národní kuchyně?
  - a. japonská kuchyně: jiná; v čem? Jíme moc rýži a ryby. Nejíme **tučné** (fatty) jídlo.
  - b. italská kuchyně: záleží na regionu, na severu (north) je podobná, na jihu (south) u moře je moc jiná
  - c. německá kuchyně: je blízko českému jídlu; německá specialita:
    - i. vuřt = buřt
    - ii. ČR nemá dobrý chleba
    - iii. kvásek: yeast

Listen to the dialogue and fill in the gaps. ([link](#))

Lékař: Dobrý den, pane Málku. Mám tu **VÝSLEDKY** (1) krevních testů z laboratoře. Všechno je v pořádku, máte jen zvýšený cholesterol.

Pacient: Znamená to, že musím držet dietu?

Lékař: Měl byste **OMEZIT** (2) živočišné tuky. To znamená jíst méně uzenin, červeného masa, tučných mléčných výrobků a snažit se trochu více **POHYBOVAT** (3).

Pacient: Pane doktore, celý den v práci **SEDÍM** (4). Pracuji v kanceláři, je to pro mě těžké. A mám také hrozně rád česká jídla: omáčky, salámy, uzeniny.

Lékař: Pane Málku, musíte se nad svým zdravotním stavem **ZAMYSLET** (5). Máte zvýšený cholesterol, vysoký krevní tlak a nadváhu. Víím, že je to těžké. Ale měl byste **DRŽET** (6) dietu a zkusit **ZHUBNOUT** (7), aby se snížila hladina cholesterolu.

Pacient: No dobře, **ZKUSÍM** (8) to.

Lékař: Dám vám kontakt na nutričního terapeuta. Určitě vám **POMŮŽE** (9), hlavně ze začátku.

Pacient: Dobře, děkuji moc. Budu se **SNAŽIT** (10).

zkusit: to try (one-time, one shot: zkusit boty v obchodě, zkusím to nové pivo...)

snažit se: to try (longterm: snažím se zhubnout, snažím se jíst zdravě)

omezit: tuky, alkohol, cukr nebo sladkosti (sweets), kávu, cigarety, prokrastinaci (Petr Ludwig: prodává leštěné **prdy** – polished farts)

mléčné výrobky (dairy products): mléko, sýr, máslo, kefir, smetana, jogurt, tvaroh – **plno/tučný** (full fat)
vejce

pečivo (bakery stuff): **dort, chleba** (mouka, sůl, kvásek, voda),

živočišné **tuky** (animal fat): **máslo** (butter), **sádlo** (**animal's fat: lard**), škvarky (fat)

maso: jídlo z masa řízek

uzeniny (meat products): *slanina* (bacon), *salámy, párky (hubený) × klobása (tlustý), anglická slanina, chorizo, šunka*

lahůdky/delikatesy: delicious products:

- chlebíčky, ruské vejce, rybí **salát**, pomazánka (spread)
  - **lahůdkové** droždí (yeast)
- párek (200 Kč/kilo) a hořčice (mustard)
- bufet na hlavním nádraží: maso, uzeniny, občerstvení
- tatarák: Stopkova pivnice, Whiskey bar, který neexistuje

Listen to the dialogue once more and answer the questions.

1 Co ukázaly krevní testy pana Mála? **VŠECHNO JE V POŘÁDKU, MÁ JEN ZVÝŠENÝ CHOLESTEROL**

2 Jaké změny ve stravě* mu doporučuje lékař? A) **OMEZIT ŽIVOČIŠNÉ TUKY (ANIMAL FAT)**, B) **DRŽET DIETU**, C) **ZHUBNOUT**

3 Co dělá pan Málek v práci? **PRACUJE V KANCELÁŘI**

4 Jaká jsou jeho oblíbená jídla? **ČESKÁ JÍDLA: OMÁČKY, SALÁMY, UZENINY**

5 Jaké hlavní problémy má pan Málek? A) **ZVÝŠENÝ CHOLESTEROL**, B) **VYSOKÝ KREVNÍ TLAK**. C) **NADVÁHU**

6 Jak si může pan Málek snížit cholesterol? A) **DRŽET DIETU**, B) **ZHUBNOUT**

7 Kdo mu pomůže? **NUTRIČNÍ TERAPEUT**

*diet, food

Fill in the gaps (use given nouns, do not change their form). There are two extra words

výsledky, pohybu, životosprávu, nadváhu, terapeuta, váhu, váze, postavy, hladina, výška

1. Můj bratr měří 170 cm, je střední **POSTAVY**.
2. Je to dobré, pane Nováku, **HLADINA** vašeho cholesterolu se snížila.
3. Už tady máme **VÝSLEDKY** vašich krevních testů.
4. Měl byste trochu změnit vaši **ŽIVOTOSPRÁVU**, začínáte tloustnout.
5. Pane Nováku, váš BMI je 27, 5. Máte **NADVÁHU**, musíte zhubnout.
6. Když ležím nebo sedím, je to dobré, ale při **POHYBU** je to horší.
7. Paní Horká, ubýváte nebo přibíráte na **VÁZE**?

8. Dám vám kontakt na nutričního **TERAPEUTA**, zavolejte mu.

Cvičení (TM, page 86-88).

1 Fill in the gaps. Choose from the following:
operaci, pomoci, kritickém, pořádku, uzdravte, zlepšuje

- ПОМОЦЬ*
- Po nehodě je pacient v _____ stavu.
  - Pacient bude muset jít na _____.
  - Brzy se _____!
  - Tyhle tablety by vám měly _____.
  - Váš zdravotní stav se _____.
  - Do týdne to bude v _____.

2 Revise comparisons of the adjectives DOBRÝ, ŠPATNÝ and the adverbs DOBŘE, ŠPATNĚ.

<i>adjective</i>	dobrý (good)	lepší (better)	nejlepší (the best)
<i>adjective</i>	špatný (bad)	horší (worse)	nejhorší (the worst)
<i>adverb</i>	dobře (well)	lépe/líp (better)	nejlépe/nejlíp (best)
<i>adverb</i>	špatně (badly)	hůř(e) (worse)	nejhůř(e) (worst)

Note:

mnohem lepší/lépe = much better, mnohem horší/hůř = much worse
trochu lepší/lépe = a bit better, trochu horší/hůř = a bit worse

Je mi dobře.	<i>I am well.</i>
Je mi líp/lépe.	<i>I am better.</i>
Je mi špatně.	<i>I feel sick.</i>
Je mi hůř/e.	<i>I feel worse.</i>
Je vám dobře?	<i>Are you ok?</i>
Je vám lépe?	<i>Do you feel better?</i>
Je vám špatně?	<i>Are you sick?</i>

Choose the right word:

- Od rána je mi špatný/špatně.
- Je vám dnes lepší/lépe?
- Po operaci se cítím mnohem lepší/lépe.
- Cítíte se dobrá/dobře?
- Dnes je lepší/lépe den než včera.
- Po jídle je mi mnohem horší/hůř.
- Je vám dobrá/dobře?
- Jídlo v nemocnici je dobrá/dobře.

3 Match the Czech sentences with their English translations.

1. Dnes je mi mnohem hůř.	a. I've got better medication now.
2. Je to o trochu lepší.	b. My breathing is worse at night.
3. V noci se mi dýchá hůř.	c. It's a bit better.
4. Nejlépe je mi doma.	d. I feel better.
5. Je mi lépe.	e. I feel very bad.
6. Je mi moc špatně.	f. Today I feel much worse.
7. Mám teď lepší léky.	g. I feel best at home.
8. Je mi dobře.	h. I feel well.

4 Work in pairs.

2 Answer the following questions (make complete sentences):

1. Kolik měříte? _____
2. Kolik vážíte? _____
3. Sportujete pravidelně? _____
4. Jíte zdravě? Držíte někdy dietu? _____
5. Chodíte pravidelně na preventivní prohlídky? _____

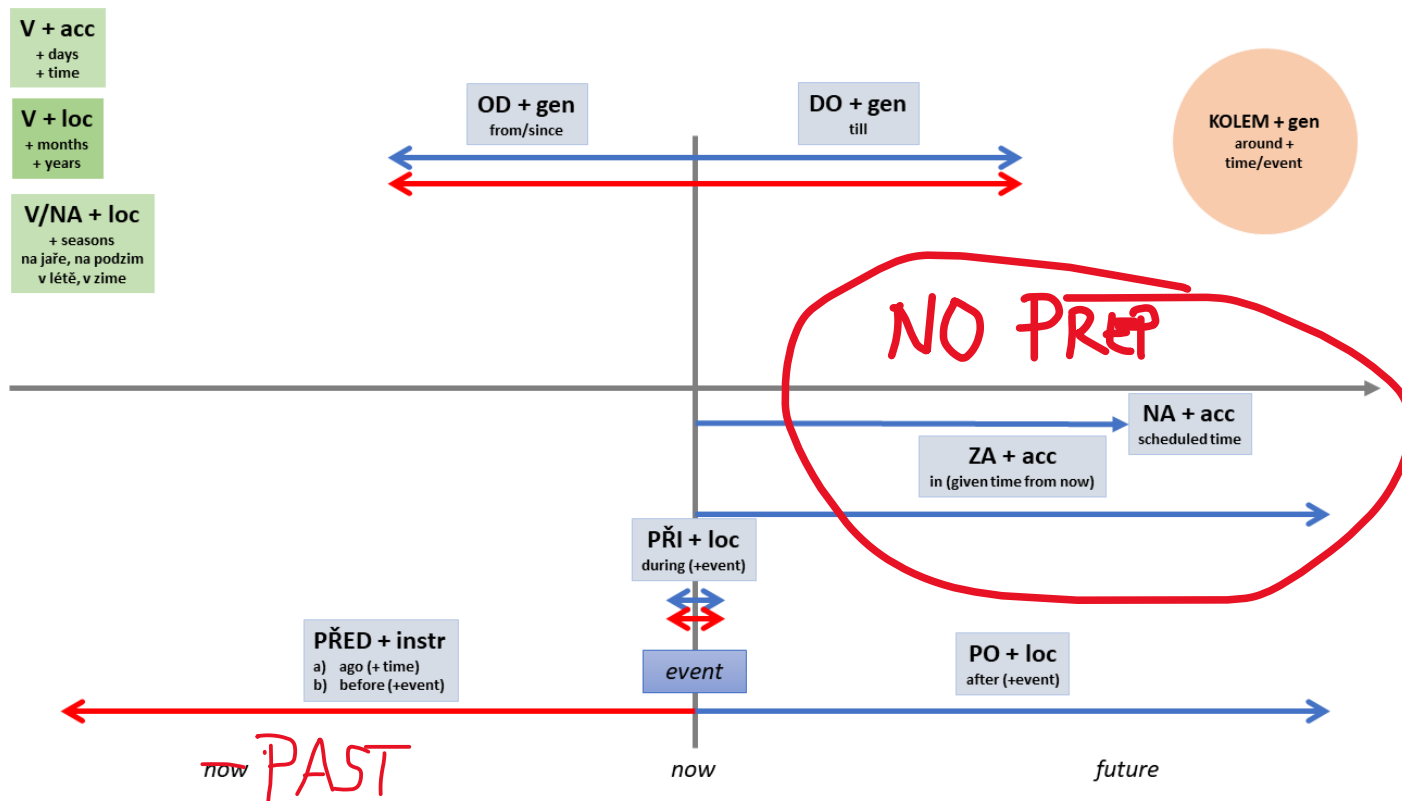
preventivní prohlídka

- u praktického lékaře: krevní tlak, krevní testy, poslouchá srdce a plíce
- u gynekologa: prevence rakoviny děložního čípku
- prevence rakoviny varlat, rakoviny prsu

4 Act out a conversation between a doctor and a patient. The doctor should use at least one of these phrases:

musíte; nesmíte; měl byste; neměl byste; nemůžete

TIME EXPRESSIONS WITH PREPOSITIONS

Genitive (after BĚHEM, OD, DO, KOLEM)

1 Use the word in brackets in the correct form.

1. Od **MINULÉHO LÉTA** (minulé léto) mám nový byt.
2. Co jste dělali během **ZIMY** (zima)?
3. Od **PŘÍŠTÍHO PÁTKU** (příští pátek) nebudu v Brně.
4. Do **NEDĚLE** (neděle) se musím učit.
5. Během **MINULÉHO ROKU** (minulý rok) jsem byla dvakrát na návštěvě v Londýně.
6. Sejdeme se kolem **PÁTÉ HODINY** (pátá hodina).

Locative (V/VE, O, PO, PŘI, NA)

2 Use the word in brackets in the correct form.

1. Co budete dělat o **VÍKENDU** (víkend)? – V **SOBOTU** (sobota) budu doma a v **NEDĚLI** (neděle) půjdu do bazénu plavat.
2. Pacientovi bylo po **OPERACI** (operace) špatně.
3. Po **JÍDLE** (jídlo) mě pálí žába.
4. Při **PRÁCI** (práce) jsem poslouchal hudbu.
5. V **LÉTĚ** (léto) budeme cestovat po České republice.
6. Na **JAŘE** (jaro) mám obvykle alergii na pyly.

Instrumental (PŘED)

3 Use the word in brackets in the correct form.

1. Před **CHVÍLÍ** (chvíle) přišel kamarád na návštěvu.
2. Rodiče přijeli před **TÝDNEM** (týden).
3. Před **OPERACÍ** (operace) nic nejzte a nepijte.
4. Ten film začal před **HODINOU** (hodina).
5. Vzala jsem si lék před **VEČEŘÍ** (večeře).
6. Můj syn se narodil před **ROKEM** (rok).

NA, ZA (+ accusative), NO PREPOSITION

4 Complete the sentences with correct preposition: NA, ZA or - .

1. Moje babička bude mít **ZA** týden operaci žlučníku.
2. **X** příští měsíc pojedu **NA** dva týdny do Francie. *to spend two weeks there*
  - a. **X** příští měsíc pojedu **X** dva týdny do Francie. *going there will last 2 weeks*
3. Kdy přijdeš domů? – **ZA** chvíli, teď je 6 hodin, budu doma v 6:10.
4. **X** jak dlouho zvracíte? – Už tři dny.
  - a. **ZA** jak dlouho (po jídle) zvracíte? Začínám zvracet 5 minut po jídle.
5. Moje sestra poletí **NA** dva roky do USA, bude tam studovat. *to spend two yrs there*
  - a. Moje sestra poletí **ZA** dva roky do USA. *in two yrs (from now)*
6. **ZA** tři roky budu dělat poslední zkoušku a potom budu hledat práci.

5 Underline the correct preposition.

1. Babička se narodila před/v/do roce 1948.
2. Po/-/V loni jsme dělali zkoušku z patologie.
3. Od/v/za tři roky skončím studium medicíny a budu hledat práci.
4. Hledali jsme práci a po/před/za měsíce jsme ji našli.
5. Po/-/před rokem jsme byli na krásné dovolené v Indonésii.
6. Do/V/Od roku 2018 bydlím v Brně a studuju.
7. V nemocnici máme praktické lekce už -/v/do měsíc.
8. V/Za/- **letos** mě čeká zkouška z farmakologie, musím ji udělat -/na/za čtyři měsíce, v/od/do únoru.
  - a. v/od/do února